

Strategi för Riksrevisionens internationella samverkan

Inledning

Strategin för Riksrevisionens internationella samverkan anger mål och inriktning samt identifierar prioriteringar för verksamheten. Den avser perioden 2021–2024 och ses över årligen och tidsperioden flyttas då fram ett år. De verksamhetsområden som omfattas är:

- INTOSAI, inklusive EUROSAI
- EU
- övrig internationell samverkan¹.

Dessa följer på olika sätt myndighetens instruktion och inriktning och utgår från Riksrevisionens värdeord; öppenhet, professionalism och oberoende. Strategin anger de gemensamma mål som finns för verksamhetsområdena.

Inriktningen av Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete fastställs i en separat strategi.

I Riksrevisionens långsiktiga plan för 2021–2024 betonar ledningen att vår internationella samverkan är en integrerad del av myndighetens övriga verksamhet, och att ägarskapet för internationella frågor ska vara tydligt. Den internationella samverkan följer därmed Riksrevisionens övergripande planeringsdokument. Arbetet samordnas från internationella avdelningen, men experter från olika delar av myndigheten deltar i stor utsträckning inom sina respektive sakområden.

Riksrevisionen har en instruktionsgiven uppgift att företräda Sverige som det nationella revisionsorganet i internationella sammanhang². Det finns även möjlighet att delta i frivilliga samarbeten där vi får ta del av kunskap som kan förbättra vår egen verksamhet samt möjlighet att påverka i frågor som är viktiga för oss. Den är även en viktig del i att höja medarbetarnas kompetens och att göra Riksrevisionen till en attraktiv arbetsgivare.

¹ Nordiskt samarbete, kollegiala granskningar, granskningssamarbeten samt förfrågningar och besök.

² 21 § lagen med instruktion för Riksrevisionen (2002:1023)

Riksrevisionens internationella samverkan i ett bredare perspektiv

De nationella revisionsmyndigheternas arbete är en viktig del av förvaltningen i demokratiska samhällen. Väl fungerande och transparenta offentliga institutioner är en förutsättning för effektiv förvaltning av allmänna medel och för medborgarnas förtroende för förvaltningen.

FN understryker i Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbar utveckling, att effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer är en faktor för att främja fredliga och inkluderande samhällen³.

Nationella revisionsmyndigheter har en viktig roll i att uppnå detta mål. Genom att samarbeta över nationsgränserna och utgå från gemensamma principer, standarder och vägledningar kan vi stötta varandra och stärka legitimiteten för vår verksamhet.

Riksrevisionens roll som nationellt revisionsorgan är lagstadgad och innebär att vi företräder Sverige i internationella sammanhang. Det innebär att Riksrevisionen företräder Sverige i INTOSAI och i dess regionala organisation EUROSAI samt i samverkan med andra nationella revisionsorgan. Därtill framgår det i EU-fördraget om Europeiska unionens funktionssätt att ECA och medlemsstaternas nationella revisionsorgan ska samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Riksrevisionen har därmed uppgifter att genomföra inom sin internationella samverkan som är lagstyrda.⁴

Inom ramen för de lagstadgade åtagandena finns det möjlighet att anpassa vår internationella samverkan utifrån våra behov och prioriteringar. Genom samarbete och utbyte med våra internationella motsvarigheter kan vi utveckla Riksrevisionens verksamhet och förbättra möjligheten att utföra vårt nationella uppdrag på bästa sätt. Det är även ett sätt att höja medarbetarnas kompetens, och gör oss till en attraktivare arbetsgivare. Inom internationella arbetsgrupper finns möjlighet till samverkan inom olika tematiska områden, fördjupat erfarenhetsutbyte och samarbete kring bland annat tillämpning av standarder, granskningsplanering, metoder och intern verksamhetsutveckling.

3 Delmål 16.6 Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner.

4 21 § lagen med instruktion för Riksrevisionen (2002:1023) och EUT C 202 7.6.2016, s. 170, Celex 12016E/TXT Konsoliderad version av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Riksrevisionens internationella verksamhet har som mycket annat påverkats av Covid-19. De kommande åren kommer att fortsätta präglas av pandemin och dess konsekvenser för samhället. Det innebär att fler kontakter kommer att ske digitalt och att våra arbetssätt behöver utvecklas. Vår internationella samverkan ger möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra om hur verksamheten kan anpassas till nya förutsättningar, hur granskning av åtgärder kopplade till pandemin kan utföras och hur vi kan förbättra vår beredskap framöver.

Samarbetspartners och samverkan

Riksrevisionen samverkar med en bredd av internationella aktörer. Kontakterna med våra samverkanspartners sker frekvent både bilateralt, regionalt och globalt, och förekommer på olika nivåer; från riksrevisor till kollegial nivå mellan medarbetare.

Kontakterna med andra revisionsmyndigheter är en viktig del i verksamheten, liksom samordning med andra organisationer som arbetar med relaterade frågor. Här ingår bland annat kontakter via samarbetsorganisationerna INTOSAI, EUROSAI, med revisionsmyndigheterna inom EU genom Kontaktkommittén och inom de arbetsgrupper och nätverk där vi deltar.

Deltagande i internationella arbetsgrupper ger Riksrevisionen möjlighet att diskutera strategiskt viktiga frågor som påverkar vår verksamhet. Kontakterna som skapas i dessa sammanhang kan vara viktiga även vid andra tillfällen.

Inom myndighetens internationella samverkan har vi kontinuerlig kontakt med Regeringskansliet, riksdagen och andra svenska myndigheter för att utbyta kunskap och erfarenhet inom gemensamma frågor.

Syfte och mål med vår internationella samverkan

Det övergripande syftet med Riksrevisionens internationella samverkan är att

- få inspiration till att utveckla våra metoder och processer och därmed förbättra verksamheten genom att utbyta information, kunskap och erfarenheter med andra revisionsmyndigheter och internationella aktörer.
- främja utvecklingen av revisionsprofessionen och stärka revisionsmyndigheters roll globalt genom kunskapsdelning.

Målen för vår internationella samverkan är att

- hämta in nya perspektiv och på så sätt bidra till en kontinuerlig förbättring av vår revision och organisation.
- sprida våra metoder och sakkunskaper i de forum vi bedömer skapar högst mervärde, och på så sätt bidra till att utveckla revisionsprofessionen globalt.
- vara en relevant och effektiv aktör inom det internationella samarbetet som förmår sprida kunskap och erfarenheter
- attrahera och utveckla personal inom myndigheten.

Tre verksamhetsområden

Riksrevisionens internationella samverkan består av tre olika verksamhetsområden:

1. INTOSAI och EUROSAL.
2. EU.
3. Övrig internationell samverkan som nordisk samverkan, kollegiala granskningar, granskningssamarbeten och internationella besök.

Professionell standardsättning och kunskapsutbyte inom INTOSAI och EUROSAL

INTOSAI

INTOSAI är en sammanslutning av nationella revisionsmyndigheter i 194 länder och har som syfte att främja erfarenhetsutbytet inom professionen. Kongressen (INCOSAI) är högsta beslutande organ och hålls vart tredje år. Styrelsen möts årligen och baseras till stor del på regional representation. Det finns flera regionala organisationer som är kopplade till INTOSAI, i Europa är det EUROSAL.

INTOSAI har en begränsad budget och är helt beroende av medlemmarnas frivilliga arbetsinsatser, vilket å ena sidan skapar sårbarhet och ryckighet i verksamheten, men å andra sidan ger aktiva medlemmar en chans till stor påverkan.

Arbetet inom INTOSAI sker främst inom fyra huvudkommittéer:

- Professional Standards Committee (PSC)
- Capacity Building Committee (CBC)
- Knowledge Sharing Committee (KSC)
- Policy, Finance and Administration Committee (PFAC)

Inom ramen för INTOSAI har vi följande delmål;

- Riksrevisionens arbete i INTOSAI bidrar till utveckling av professionella standarder och kunskapsutbyte i syfte att säkerställa en effektiv hantering av offentliga resurser, inom Europa och internationellt

Vår samverkan inom INTOSAI har fyra prioriteringar: Vi vill uppnå

- en hållbar och professionell standardsättning
- en flexibel och resultatinkriktad kapacitetsutveckling
- ett professionellt kunskapsutbyte
- ett effektivt och utåtriktat INTOSAI

Hållbar och professionell standardsättning

För Riksrevisionen och andra nationella revisionsmyndigheter som tillämpar principer och standarder i *INTOSAI Framework of Professional Pronouncements, IFPP*, är det nödvändigt att ha tillgång till aktuella och ändamålsenliga standarder.

INTOSAI:s standardutveckling sker i allt väsentligt inom ramen för huvudkommittén med ansvar för professionella standarder, *Professional Standards Committee (PSC)*. För att INTOSAI långsiktigt ska kunna upprätthålla och utveckla sin roll som standardsättare krävs fasta strukturer, välfungerande processer och långsiktig finansiering. Detta inkluderar bland annat INTOSAI:s forum för professionell standardsättning⁵ (FIPP) och ett tekniskt sekretariat till stöd för standardsättningsprocessen.

Eftersom Riksrevisionen tillämpar internationella standarder för såväl årlig revision som effektivitetsrevision är detta ett prioriterat område för Riksrevisionens INTOSAI-engagemang. Riksrevisionen bör delta i de sammanhang som stärker standardutvecklingen och bidra med vår kompetens för dess fortsatta professionalisering. Riksrevisionen ska verka för och bidra till att INTOSAI:s standardarbete i allt större utsträckning sker i permanenta och professionella strukturer med långsiktig finansiering. För att säkerställa kopplingen mellan standardutvecklingen och Riksrevisionens granskningsverksamhet bör olika expertgrupper främst bemannas med medarbetare från myndighetens granskningsavdelningar.

⁵ Forum for INTOSAI Professional Pronouncements.

Flexibel och resultatnriktad kapacitetsutveckling

I kraft av vårt omfattande internationella utvecklingssamarbete är Riksrevisionen en betydelsefull aktör inom INTOSAI:s huvudkommitté för kapacitetsutveckling, *Capacity Building Committee* (CBC), där vi är vice ordförande.

Denna verksamhet finansieras genom Riksrevisionens biståndsanslag och beaktas därför i strategin för det internationella utvecklingssamarbetet. Där återfinns också information om Riksrevisionens relation till INTOSAI:s implementerande organisation inom kapacitetsutveckling, *INTOSAI Development Initiative* (IDI), och om INTOSAI:s samarbete med internationella givarorganisationer genom *INTOSAI-Donor Cooperation*.

Ett professionellt kunskapsutbyte

Inom INTOSAI sker det professionella samtalet i enskilda sakområden i många arbetsgrupper. Arbetsgrupperna hålls ihop av kommittén för kunskapsutbyte, *Knowledge Sharing Committee* (KSC).

I den mån vi bedömer att vårt deltagande kan ge verksamhetsnytta för Riksrevisionen, deltar vi med representanter som arbetar inom relevant sakområde i syfte att inhämta kunskaper och erfarenheter till Riksrevisionen.

Ett effektivt och utåtriktat INTOSAI

Riksrevisionen är drivande i att INTOSAI ska bli en effektivare och mer utåtriktad organisation med förmåga att stärka den offentliga revisionen i en föränderlig omvärld.

Riksrevisionen har genom viceordförandeskapet i CBC tillträde till strategiska fora, som INTOSAI:s styrelse och policy-, finans- och administrationskommitté, *Policy, Finance and Administration Committee*, (PFAC). Dessa använder vi i syfte att bidra till INTOSAI:s utveckling som organisation och att få genomslag för Riksrevisionens prioriteringar.

Regionalt samarbete genom EUROSAI

EUROSAI är INTOSAI:s regionala organisation i Europa som består av 50 medlemmar, inklusive Riksrevisionen. EUROSAI följer INTOSAI:s struktur med årliga styrelsemöten och en kongress vart tredje år. EUROSAI antog 2017 en strategi som ger uttryck för mer flexibilitet och framåtanda än den tidigare. Verksamheten i EUROSAI följer de prioriteringar som satts upp för INTOSAI.

EUROSAI erbjuder ett flertal möjligheter till flexibelt erfarenhetsutbyte. Riksrevisionen deltar i de projekt och arbetsgrupper som kan ge verksamhetsnytta för vår granskningsverksamhet. Riksrevisionens engagemang i EUROSAI fokuserar även på

kapacitetsutvecklingsfrågorna där stora synergier finns med såväl vårt eget utvecklingssamarbete som vårt viceordförandeskap i INTOSAI CBC.

Riksrevisionen leder sedan kongressen 2017 arbetet med EUROSAI:s strategiska mål 2 (kapacitetsutveckling), tillsammans med den polska revisionsmyndigheten. Det innefattar även EUROSAI:s engagemang i INTOSAI:s standardarbete. Uppdraget ger oss central inblick i EUROSAI:s verksamhet och möjligheter att påverka i såväl det löpande arbetet, som organisationens strategiska inriktning.

Effektiv och ändamålsenlig revision inom EU

EU-medlemskapet har stor inverkan på svensk politik, lagstiftning, ekonomi och förvaltning, och därmed även på Riksrevisionens verksamhet. Inom ramen för vårt EU-arbete har vi följande delmål;

- Riksrevisionen verkar för oberoende och transparenta revisionsmyndigheter som bidrar till professionens utveckling inom Europeiska unionen
- Riksrevisionen samverkar med Europeiska revisionsrätten och faciliterar deras granskning av Sveriges hantering av EU-medel

Dessa är sedan nedbrutna ytterligare under var och en av verksamheterna.

Kontaktkommittén för de högre revisionsorganen inom Europeiska unionen

Ändamålsenligt samarbete inom Kontaktkommittén

Kontaktkommittén (KK) samlar riksrevisorerna från alla EU:s medlemsstater, samt Europeiska revisionsrättens ordförande. Det är ett forum för diskussion om aktuella frågor kopplade till revision och angränsande områden. Samarbetet syftar till att effektivisera granskning och ansvarsutkrävande för att förbättra finansiell styrning och god förvaltning i EU. KK tar också fram tematiska sammanställningar av resultat från medlemmarnas revisionsinsatser.

EU Liaison Officers (EULO) finns vid varje revisionsmyndighet i EU. Dessa arbetar med att förbereda KK-mötena och föra kontinuerlig dialog med övriga EU:s revisionsmyndigheter och ECA mellan de årliga mötena. Inom LO-kretsen sker även kontakt om löpande verksamhet, exempelvis olika frågeställningar och enkäter om granskningar. Riksrevisionens EULO är enligt myndighetens arbetsordning placerad vid den internationella avdelningen.

Under KK finns ett tiotal arbetsgrupper och nätverk med olika teman där erfarenhetsutbyte sker och till viss del utförs även gemensamma granskningsinsatser. Arbetsgruppernas resultat rapporteras till KK för ställningstagande. Arbetsgrupperna är flexibla och ofta finns det möjlighet att anpassa engagemanget utifrån Riksrevisionens behov och resurser. Precis som för INTOSAI:s arbetsgrupper ska Riksrevisionen delta i KK:s arbetsgrupper om det kan vara till nytta för vår verksamhet.

Riksrevisionen ska verka för ändamålsenliga arbetsformer i KK så att den kan arbeta effektivt och ge ett mervärde för vår egen organisation. Vi ska även verka för att diskussionerna vid de årliga mötena kretsar kring frågor som är EU-relaterade och inte duplicerar andra internationella forum. För att uppnå dessa resultat bör samarbetet inom LO-kretsen fördjupas för att KK:s möten ska vara så väl förberedda och effektiva som möjligt.

Europeiska Revisionsrätten

Aktivt erfarenhetsutbyte med Europeiska revisionsrätten

Europeiska Revisionsrätten (ECA) är EU:s oberoende revisor som kontrollerar att EU-medlen redovisas korrekt och används effektivt. Ekonomistyrningsverket är statens revisionsorgan för EU:s fonder och samordnar därmed ECA:s granskningsbesök i Sverige, men Riksrevisionen kan delta som observatör. Genom att våra revisorer medverkar som observatörer får vi kunskap om ECA:s granskningar och resultat. Vi kan också tillföra kunskap om svenska förhållanden och bidra till en högre kvalitet i ECA:s granskningar.

Riksrevisionen ska ha ett kontinuerligt och aktivt erfarenhetsutbyte med ECA, på såväl ledningsnivå som på verksamhetsnivå. God kännedom om ECA:s arbete och inriktning är viktigt för vår granskningsplanering och utveckling. Erfarenhetsutbytet sker bland annat genom löpande kontakt med den svenska ledamoten och hennes kabinett. Ledamotens årliga besök för presentation av ECA:s årsrapport ger oss en möjlighet att diskutera utvecklingen vad gäller ansvarsutkrävande och revision i EU och att bredda medarbetarnas kunskap. Därutöver finns en återkommande utbytestjänstgöring mellan Riksrevisionen och ECA som vi vill utveckla de närmsta åren.

Bevakning av EU-frågor

Bevakning av EU-frågor som påverkar vår verksamhet som revisionsorgan och Sveriges budget

Riksrevisionen ska utföra omvärldsbevakning i EU-frågor som har påverkan på vår roll som revisionsmyndighet i Sverige, men också i frågor som berör den offentliga revisionen inom unionen, exempelvis revisionslagstiftning och redovisningsstandarder.

Inom EULO-kretsen sker viss samverkan kring omvärldsbevakning, främst i frågor som rör revisionsmyndigheters mandat och roll inom EU. Riksrevisionen bör både bidra med och inhämta relevant information inom denna krets. Därtill bör aktuella frågor på EU-nivå som påverkar Sveriges budget bevakas, och EU-perspektivet beaktas i granskningsplaneringen.

Vi har kontakt med både riksdagen och Regeringskansliet som en del av omvärldsbevakningen med anknytning till EU. Därtill följer vi de initiativ som tas av EU:s institutioner som kan påverka oss direkt eller indirekt via våra granskningsobjekt.

Övrig internationell samverkan

Övrig internationell samverkan inkluderar:

- vårt samarbete med de nordiska revisionsmyndigheterna
- vårt deltagande i kollegiala granskningar av andra revisionsmyndigheter
- gransknings-samarbete med andra revisionsmyndigheter
- internationella besök

Riksrevisionen har definierat följande delmål med verksamheten;

- Riksrevisionen samverkar med andra länders nationella revisionsorgan i syfte att dela kunskap, utbyta erfarenheter, utveckla metoder och skapa plattformar för att lösa gemensamma utmaningar
- Riksrevisionens representation som Sveriges nationella revisionsorgan i internationella sammanhang utgår från en analys av var vårt deltagande har störst mervärde och relevans

Dessa delmål är sedan nedbrutna under var och en av verksamheterna.

Nordisk samverkan

Goda relationer och flexibelt erfarenhetsutbyte med de nordiska revisionsmyndigheterna

Riksrevisionen samverkar med de nordiska ländernas revisionsmyndigheter, vilket möjliggör erfarenhetsutbyte inom en mindre krets som i står inför liknande utmaningar och utvecklingsarbete som vi själva gör. Riksrevisorerna i de nordiska länderna träffas årligen, och varje revisionsmyndighet har utsett varsin nordisk kontaktperson som sköter den kontinuerliga dialogen mellan de årliga mötena.

Riksrevisionen bör prioritera den nordiska samverkan då goda relationer till våra grannländer är gynnsamt och vi kan lära mycket från varandra. Vår gemensamma kultur och att till stor del kunna använda samma språk underlättar kommunikationen och skapar viktiga kontakter inom flera delar av vår egen organisation.

Kollegiala granskningar

Lärdomar, höjd kompetens och utveckling av våra systemmyndigheters verksamhet genom kollegiala granskningar

De nationella revisionsmyndigheterna genomför kollegial granskning av varandra, för att främja intern utveckling och stärka organisationens trovärdighet. Riksrevisionen är en av de revisionsmyndigheter som ofta anlitas i kollegiala granskningar. Våra medarbetare får då insyn i en systemmyndighets verksamhet och ett tillfälle till nära samarbete med övriga granskande kollegor. Det är ett tillfälle till lärande och utveckling. Det ger också Riksrevisionen som organisation källor till inspiration och lärdomar att implementera i den egna verksamhetsutvecklingen.

Granskningssamarbeten med andra revisionsmyndigheter

Flexibla former av granskningssamarbete

Nationella revisionsmyndigheter kan komma överens om olika former av granskningssamarbeten inom effektivitetsrevision, till exempel parallellgranskningar eller gemensamma granskningar. Syftet är att kunna jämföra hur ett visst politikområde hanteras i olika länder eller för att granska ett område av gemensamt intresse. Exempelvis kan förslag om granskningssamarbeten uppstå inom det nordiska samarbetet eller inom ramen för Kontaktkommitténs arbetsgrupper.

Förfrågningar inkommer regelbundet och mervärdet och resursinsatsen värderas från fall till fall av avdelningen för effektivitetsrevision. Riksrevisionens linje är generellt att förespråka mer flexibla former av granskningsarbeten som är mindre resurskrävande.

Internationella besök

Riksrevisionen välkomnar internationella besök men vid behov prioriterar vi besökare som är nära vår egen verksamhet

Riksrevisionen tar emot internationella besök och informerar om vår verksamhet. Förfrågningar om besök kommer ofta direkt till oss, men ibland förmedlas de även via riksdagen, Regeringskansliet, annan svensk myndighet eller någon internationell organisation.

Riksrevisionen prioriterar att ta emot

- besökare från andra revisionsmyndigheter
- besökare som deltar i en delegation där riksdagen eller annan svensk eller EU-myndighet står som värd
- delegationer från våra samarbetsländer
- besökare från de delar av statsförvaltningen som är nära kopplade till revisionsmyndighetens arbete.

Besöksmottagandet anpassas till vilken organisation besökarna företräder, vilket land de kommer ifrån, vilken nivå de är representerade på och om de är intresserade av en viss del av vår verksamhet.